

Läti maksumuudatused

Joel Zernask

maksuvaldkonna juht

2018. aasta tuleb Lätile maksumuudatuste seisukohalt tormiline. Muudatustest olulisimaks võib pidada seda, et 2018. aastast muutub täielikult äriühingute tulumaksuga maksustamise põhimõte. Muu hulgas toob see endaga kaasa uue juriidiliste isikute tulumaksu seaduse vastuvõtmise. Märkimisväärseid täiendusi on tehtud ka füüsiliste isikute tulumaksu seaduses. Alljärgnevalt on muudatustest antud lühülevaade.

Uus äriühingute tulumaksu süsteem

Esiteks on oluline ära märkida, et alates 2018. aasta jaanuarist tõuseb äriühingute tulumaksumäär Lätis 15%-lt 20%-le.

Teine oluline muudatus on aga see, et 2018. aastal läheb Läti üle sisuliselt samale äriühingute maksustamise põhimõttele, mis on seni kehtinud Eestis – maksustamine toimub kasumi jaotamisel. Muudatus toob kaasa meile juba tuttavad põhimõtted:

- ◆ enne 20% maksumääraga korrutamist jagatakse maksustatav summa arvuga 0,8;
- ◆ maksustamisperioodiks on kalendrikuu (varasema aasta asemel).

Oluline erinevus Eestiga seisneb aga selles, et maksukohustuse tekke ajaks saab olema hetk, millal tehakse dividendide jaotamise otsus, mitte väljamakse tegemise aeg. Äriühingu tulumaks tuleb deklareerida ja tasuda maksustamisperioodile järgneva kuu 20. kuupäevaks.

Pane tähele

- ◆ Läti võtab uuel aastal kasutusele Eestiga sarnase ettevõtetulumaksu süsteemi.
- ◆ Ettevõtte tulumaksu määr tõuseb 20%ni.
- ◆ Ettevõtte tulumaksu tasumise kohustus tekib Lätis dividendide väljakuulutamisel.
- ◆ Varasemaid kahjumeid on võimalik järgmistele perioodidele edasi kanda kuni 2022. aastani.

Uue korra järgi muutuvad maksumaksjaks ka täis- ja usaldusühingud (*partnerships*) jm sarnased ühendused, mida varem käsitleti transparent-setena (maksustamise mõttes vaadati neist läbi ehk neid ei maksustatud). Alates 2018. aastast peavad sellised ühendused oma liikmeid või partnereid käsitlema kui äriühinguid ning tasuma tulumaksu neile makstavatelt kasumijaotistelt.

Muudatuste seisukohalt on oluline tähele panna ka alljärgnevat:

- ◆ seisuga 31.12.2017 fikseeritud kahjumeid on võimalik järgmistele perioodidele edasi kanda kuni 2022. aastani;
- ◆ äriühingud, mille majandusaasta ei lõpe 31. detsembril, peavad 31.12.2017 seisuga esitama vahearuande koos tuludeklaratsiooniga (vana süsteemi järgi);
- ◆ 31.12.2017 seisuga jaotamata kasumi hilisem jaotamine täiendavat tulumaksu tasumise kohustust ei tekita.

Kui Eestis jäeti ema- ja sõsarettevõtjatele antud laenude automaatne maksustamine seadusesse sisse viimata, siis Lätis see nii ei ole. Nimelt pikaajalisi, üle 12kuulise tähtajaga seotud isikutele (v.a tütarühingule) antud

laene käsitletakse kasumi jaotamisena, kui seotud pooltele antud laenu- de kogusumma ületab kolmandatelt isikutelt saadud laenude ja omakapi- tali suurust. Kui tulumaksuga maksustatud laen tagastatakse, siis tagas- tab maksuhaldur 30 päeva jooksul pärast maksudeklaratsiooni esitamist ka tulumaksu.

Läti toob uuest aastast kehtivasse juriidilise isiku tulumaksuseaduses- se sisse ka maksu tasumise kohustuse ebatöenäoliselt laekuvatelt nõuetelt (*bad debt*), kui laekumine ei ole toimunud 36 kuu jooksul ning seaduses toodud tingimused maksukohustuse vältimiseks ei ole täidetud.

Uue korra järgi piiratakse olulisel määral ka annetuste ettevõtlustulust mahaarvamise võimalust. Kui seni oli võimalik maksustatavast kasumist maha arvata kuni 85% kõikidest annetustest, tingimusel, et mahaarvamis- te kogusumma ei ületa 20% tasumisele kuuluvast tulumaksust, siis alates 2018. aastast on annetuste maksuvaba piirmäär kas

- 1) kuni 5% eelmise aasta kasumist;
- 2) kuni 2% eelmise aasta palgafondist;
- 3) kuni 75% annetatud summast, kuid mitte rohkem kui 20% samal aastal tasutavast dividendi tulumaksust.

Füüsiliste isikute tulumaksuga maksustamist puudutavad muudatused

Alates 2018. aastast hakkab füüsiliste isikute maksustamisel kehtima prog- ressiivne tulumaksusüsteem. Maksumäärad saavad olema alljärgnevad.

Aastane sissetulek	Tulumaksumäär
kuni 24 000 eurot	20%
vahemikus 24 001 kuni 55 000 eurot	30%
Üle 55 000 euro	31,4%

Oluline on ka tähele panna, et vara võõrandamisest saadud kasu ja int- ressitudu hakatakse varasema 15% ja 10% asemel maksustama 20% tulu- maksumääraga.

Arvestades kasumi jaotamise maksustamise põhimõtete muutumist (vt eelmist peatükki), ei rakendata füüsilise isiku tulumaksu enam dividendidele ja muudele kasumijaotistele, kui nendelt on äriühingu tulumaks makstud või kinni peetud.

Kuna 31.12.2017 jaotamata kasum alates 2018. aastast kehtiva uue tulumaksusüsteemi alusel maksustamisele ei kuulu, siis on ette nähtud üleminekuperiood, mille kohaselt 2018. aastal ja 2019. aastal maksustatakse selle kasumi jaotamine füüsilise isiku 10% tulumaksumääraga ning edaspidi 20% maksumääraga.

Pane tähele

Füüsiliste isikute tulumaks muutub Lätis järgmisel aastal astmeliseks.

Sotsiaalkindlustusmaks ja solidaarsusmaks

Nii töötaja kui ka tööandja makstavat sotsiaalkindlustusmaksu suurendatakse 0,5 protsendipunkti võrra ning maksumäärad saavad olema vastavalt 11% ja 24,09%. Sotsiaalkindlustusmaksule seatud ülempiir tõuseb 55 000 eurole. Kui tulu ületab antud piirmäära, siis tuleb ületavalt osalt tasuda solidaarsusmaksu, mille määrad on samad, mis sotsiaalkindlustusmaksul.

Käibemaks

Läti langetab 2018. aastast käibemaksukohustuslaseks registreerimise piirmäära 50 000 eurolt 40 000 eurole ehk samale tasemele, mis Eestiski alates 2018. aastast kehtima hakkab. Lisaks tuleb Lätis hakata detailsemalt avalikustama tehinguid, mille väärtus on vähemalt 150 eurot (varasema 1430 euro asemel). Võrdluseks, et Eestis tuleb käibedeklaratsiooni

lisal deklareerida tehingud, mille korral arve või arvete kogusumma ilma käibemaksuta on maksustamisperioodil vähemalt 1000 eurot ja seda ühe tehingupartneri (mitte tehingu) kohta.

Lisaks on Lätis otsustatud kehtestada 2018. aastast siseriikliku pöördkäibemaksu rakendamise kohustus alljärgnevate kaupade ja teenuste puhul:

- ◆ ehitusteenused;
- ◆ ehitusmaterjalid;
- ◆ tarkvara;
- ◆ mängukonsoolid ja muud videoseadmed;
- ◆ elektrilised kodumasinad (nt pesumasin).

Pane tähele

- ◆ Käibemaksukohustuslasena registreerimise piirmäär langetatakse 40 000 euron.
 - ◆ Järgmisel aastal tuleb Lätis maksuhaldurile esitada info kõikide tehingute kohta, mille väärtus on vähemalt 150 eurot.
 - ◆ Teatud kaupadele ja teenustele rakendatakse Lätis alates järgmisest aastast siseriiklikku pöördmaksustamist.
-